

## INFORMACIJA O AKTIVNOSTIMA NA REALIZACIJI PROJEKTA AUTOPUTA BAR-BOLJARE

### UVODNA NAPOMENA

Detaljnim prostornim planom autoputa Bar-Boljare (2008.) definisana je etapna realizacija projekta autoputa Bar-Boljare:

- I faza: Smokovac-Mateševo,
- II faza: Mateševo-Andrijevica i Smokovac - Farmaci (obilaznica oko Podgorice),
- III faza: Andrijevica – Boljare,
- IV faza: Podgorica – Đurmani.

### DIONICA SMOKOVAC-MATEŠEVO AUTOPUTA BAR-BOLJARE

U skladu sa procedurom utvrđenom Ugovorom o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Mateševo, zaključeni su prilozi kojima su ugovoreni naknadni radovi i čime je Rok za završetak radova Ugovora o projektovanju i izgradnji produžen do 30. septembra 2020. godine.

Ugovaranjem Priloga 3 - Petlja Smokovac, I faza, dužina prioritetne dionice Smokovac-Mateševo uvećana je za 1,6 km, odnosno ukupna dužina autoputa je oko 41,6 km. Zbog konfiguracije terena postoji 21 most ukupne dužine oko 6,24 km, 16 dvocjevnih tunela ukupne dužine 17,74 km, a otvorena trasa je projektovana na dužini od oko 17,62 km.

### IZDATE GRAĐEVINSKE DOZVOLE

Predmetna dionica je podijeljena je na 4 dijela sa ukupno 20 pod-dionica. Do sada je izdato:

- **18 građevinskih dozvola**  
za izvođenje glavnih građevinskih radova,
- **10 građevinskih dozvola**  
za izvođenje radova na odlagalištima viška materijala iz iskopa,
- **1 građevinska dozvola**  
za izvođenje radova na elektromašinskim instalacijama,
- **1 građevinska dozvola**  
za izvođenje radova na funkcionalnim sadržajima (naplatne rampe, baza za održavanje, vatrogasna stanica, odmorište),
- **1 građevinska dozvola**  
za kontrolu i upravljanje autoputem,
- **1 građevinska dozvola**  
za izgradnju prve faze sistema vodosnabdijevanja, na prioritetnoj dionici Smokovac-Uvač-Mateševo autoputa Bar-Boljare,
- **2 građevinske dozvole**  
za izgradnju sistema za trajno napajanje električnom energijom,
- **1 građevinska dozvola**  
za izgradnju I faze petlje Smokovac.

## RADOVI

### **Mostovi**

Do sada je na konstrukciji mostova, tj. na pozicijama stubova i temelja završeno oko 96% radova, dok je na rasponskim konstrukcijama završeno oko 54% radova. Trenutno je u potpunosti završena rasponska konstrukcija na 3 mosta (Gornje Mrke, Suvovara i Preslo) dok je 5 mostova (Mištica, Uvač 1, Uvač 3, Pajkov Vir i Jabuka) završeno u jednoj traci autoputa. Stepen završenosti radova na raspskoj konstrukciji na mostu Moračica je 80%.

### **Tuneli**

Do sada je probijeno 15 od 16 tunela. Preostalo je još 20m u desnoj cijevi tunela Matešovo. Paralelno sa radovima na proboru tunela u toku su radovi na izradi unutrašnje obloge. Radovi na izradi gornjeg dijela sekundarne obloge su u toku na 15 tunela (osim Mateševa). Ovi radovi su za sada završeni na 9 tunela u obje cijevi i na 2 tunela u po jednoj cijevi. Ukupni stepen gotovosti radova na proboru tunela (podzemnog iskopa) iznosi 99,9% odnosno oko 34,7 km, dok stepen gotovosti radova na izgradnji gornjeg dijela sekundarne obloge iznosi 94,7% ili 33,6 km.

### **Otvorena trasa**

Radovi na otvorenoj trasi su uslovjeni vremenskim prilikama. Najveći obim zemljanih radova završen je na djelovima 1 i 2, dok je na djelovima 3 i 4 obim izvedenih radova nešto manji. Napredovanje po pojedinim dionicama je različito i procjenjuje se da iznosi:

- Na dijelu 1 je izvedeno oko 87%.
- Na dijelu 2 je izvedeno oko 87%.
- Na dijelu 3 je izvedeno oko 30%.
- Na dijelu 4 je izvedeno oko 51%.

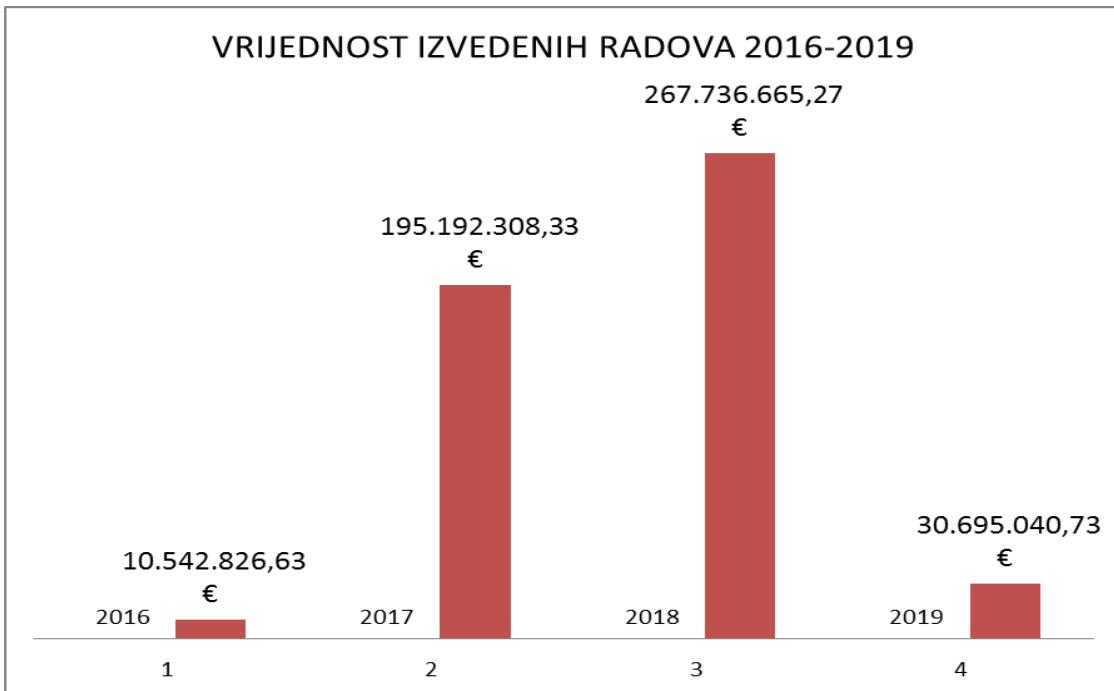
Do sada je ukupno završeno oko 73% zemljanih radova. Na propustima se radi na velikom broju pozicija. Procjenjuje se da ih je oko 55% završeno, dok se na preostalim propustima radi.

## PLAĆANJA

Izvođač radova izvodi radove na prioritetnoj dionici Smokovac-Matešovo autoputa Bar-Boljare u skladu sa svojim Programom radova, i plaća se za obim stvarno izvedenih radova, a prema definisanoj metodologiji mjerjenja elemenata za plaćanje.

Zakonom o budžetu za 2019. godinu za plaćanje Izvođaču radova, za projektovanje i izvođenje radova na terenu planiran je iznos od 210.586.100 € (15% iz budžeta Crne Gore i 85% iz preferencijalnih kreditnih sredstava kineske EXIM banke), ali Zakon ostavlja mogućnost da se isplate vrše do nivoa realizacije.

Od početka radova do sada (zaključno sa radovima izvedenim u aprilu 2019. godine) Izvođaču radova je odobreno radova u vrijednosti od 504.166.840,96 eura.



### PODIZVOĐAČI

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u svojstvu Investitora je do sada izdalo 99 prethodne saglasnosti za angažovanje podizvođača, kojima je obuhvaćeno 116 preduzeća, od čega je 92 preduzeća iz Crne Gore (imaju registrovano sjedište u Crnoj Gori prije 01.01.2012. godine) i 24 preduzeća iz okruženja (Srbija, BiH, Hrvatska, Slovenija). Izvođač angažuje i druga pravna lica u svojstvu dobavljača, pružaoca usluga i dr., za što nije potrebna prethodna saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, ali što govori u prilogu činjenice da je broj pravnih lica sa kojima sarađuje Izvođač radova daleko veći od prethodno pomenutog broja, pri čemu pored onih iz Kine i ima i iz brojnih drugih zemalja (Italija, Norveška, Danska, ...). Prethodno navedeno govori u prilogu činjenice da ne postoji narušavanje principa slobodne konkurenčije, jednakog tretmana i nediskriminacije, i radi se obligacionim odnosima između Izvođača radova i trećih lica, nezavisno od Vlade Crne Gore jer Izvođač radova odgovara za njihov izbor, kvalitet rada i plaćanja prema njima - Investitor vrši plaćanja samo prema Izvođaču radova. Iako se bilans realizacije obaveze Izvođača radova koja se odnosi na angažovanje domaćih podizvođača za realizaciju minimum 30% Prihvaćene vrijednosti ugovora (30% od 809.577.356,14 eura) za projektovanje i izvođenje radova svodi na završetku Projekta, na bazi stvarno realizovanih predmeta i vrijednosti podizvođačkih ugovora, prema preliminarnim podacima Izvođača radova, domaćim podizvođačima je do sada (kraj juna 2019.) povjerena realizacija čak 36,63% ugovorene vrijednosti.

### ANGAŽOVANI RADNICI

Na Projektu je u toku maja 2019. godine bilo angažovano 2.843 radnika. Od ovog broja je 1.903 Kineza, 154 domaća radnika, 39 radnika je ostalih državljanina, dok je 747 radnik angažovan od strane podizvođača.

## OSTALE DIONICE AUTOPUTA BAR-BOLJARE

Uporedno sa radovima na prioritetnoj dionici (I faza po Detaljnem prostornom planu), inteziviraju se radovi i na stvaranju prepostavki za početak realizacije sljedeće dvije dionice (Matešev - Andrijevica i Smokovac - Tološi - Farmaci), koje su Detaljnim prostornim planom autoputa Bar-Boljare (2008.) definisane kao II faza. Za ove dvije dionice u toku 2017. godine, od strane Investicionog okvira za Zapadni Balkan su obezbijeđena bespovratna sredstva u ukupnom iznosu od 5.490.000 € za pripremu idejnih projekata i pratećih elaborata procjene uticaja na životnu sredinu i društvo, i realizacija ovih sredstava je u toku (Evropska banka za rekonstrukciju i razvoj je vodeća finansijska institucija).

Izrada Idejnog projekta Smokovac - Tološi – Farmaci sa Elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu i društvo započeta je u novembru 2018. godine sa rokom završetka 19 mjeseci, odnosno Izrada Idejnog projekta Matešev-Andrijevica sa Elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu i društvo započeta je u januaru 2019. godine sa rokom završetka 15 mjeseci.

Takođe, u toku 2017. godine, od strane Investicionog okvira za Zapadni Balkan je obezbijeđeno dodatnih 1.300.000 € za pripremu nove sveobuhvatne Studije opravdanosti za čitav autoput Bar-Boljare uključujući analizu troškova-koristi (Evropska banka za rekonstrukciju i razvoj je vodeća finansijska institucija), i realizacija ovih sredstava je u toku. Izrada Studije opravdanosti za čitava autoput Bar-Boljare započeta je u martu 2019. godine sa rokom završetka 12 mjeseci.

Zbog veličine trenutne zaduženosti Crne Gore zbog kreditne zaduženosti za realizaciju prioritetne dionice Smokovac-Uvač-Matešev, i uvažavajući preporuke Plana sanacije budžetskog deficitia i javnog duga, Fiskalne strategije Crne Gore 2017-2020 i Programa ekonomskih reformi, polazi se od prepostavke da će se naredna dionica autoputa realizovati po nekom od modaliteta privatno javnog partnerstva kako bi se smanjilo dodatno zaduživanje, pri čemu tek predstoji odluka o utvrđivanju optimalnih uslova i načina realizacije. Osnovno nastojanje jeste da dok traju radovi na izgradnji dionice Smokovac-Matešev, da se stvaraju prepostavke za početak izgradnje i naredne dionice. Prioritet u realizaciji nakon dionice Smokovac-Matešev se daje dionici Matešev-Andrijevica, kao logičan, građevinski i funkcionalan nastavak tekuće investicije (dionica Smokovac-Matešev). Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je u novembru 2018. godine apliciralo prema Investicionom okviru za Zapadni Balkan za dodijeljivanje 54,6 miliona eura za kofinansiranje izgradnje dionice Matešev-Andrijevica, što predstavlja 20% od procijenjenog kapitalnog izdatka za izgradnju ove dionice od 273 miliona eura. Dodatnih 20% se namjerava obezbijediti putem kreditnog zaduživanja kod Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj (EBRD) koja je i vodeća finansijska institucija u svim zahtjevima za dodijeljivanje bespovratnih sredstava u vezi sa projektom autoputa Bar-Boljare od strane Investicionog okvira za Zapadni Balkan, a preostalih 60% od zainteresovanih privatnih partnera.

Svi zainteresovani subjekti su javno pozvani da ispolje svoje interesovanje i predlože svoje uslove i modele za realizaciju ostalih dionica autoputa Bar-Boljare, na principima privatno-javnog partnerstva, na bazi najbolje međunarodne prakse, i uz poštovanje principa jednakog tretmana, slobodne konkurenčije i nediskriminacije.

U prethodnom periodu ostvarena je komunikacija sa više zainteresovanih kompanija.

*PRILOG*



